

Raadsvoorstel

Status: Besluitvormend

Agendapunt:	2
Onderwerp:	Perspectiefnota 2024-2027
Datum:	30 mei 2023
Portefeuillehouder:	drs. R.W.J. van Leeuwen
Decosnummer:	1611
Informant:	Annette Roosken a.roosken@dalfsen.nl (0529) 488268

Voorstel:

1. De Perspectiefnota 2024-2027 vast te stellen en daarmee tevens:
 - a. De uitgangspunten voor de Programmabegroting 2024-2027;
 - b. Het Investeringsplan 2024-2027 vast te stellen.
2. Te besluiten tot het invoeren van forensenbelasting met ingang van het begrotingsjaar 2024.

Inleiding:

We stellen jaarlijks de Perspectiefnota op en bieden deze ter vaststelling aan uw raad aan. De Perspectiefnota stelt de kaders voor de programmabegroting 2024-2027 vast en benoemt de ontwikkelingen. Daarnaast zijn de bijbehorende financiële effecten en het investeringsplan voor de komende jaren geactualiseerd

De Perspectiefnota laat een negatief meerjarig beeld zien. Echter we vertrouwen op compensatie vanuit het Rijk voor gestegen lonen en prijzen. In deze Perspectiefnota willen we dan ook niet “op de rem gaan staan” maar blijven we ambitieus en doen verschillende investeringsvoorstellen voor diverse opgaven.

De komende jaren willen we de opgaven met Goed wonen, Platteland en Inwonerbetrokkenheid met voorrang oppakken. Enkele voorbeelden van onderwerpen die we oppakken zijn:

- Meer woningen met bijbehorende voorzieningen en goed onderwijs;
- Meer samenwerken in de regio;
- Het ontwikkelen en uitvoeren van een Plattelandsvisie;
- Meer inzet op inwonerbetrokkenheid.

Naast de impulsen op de genoemde drie thema's investeren we ook in de bijbehorende versterking en doorontwikkeling van de gemeentelijke organisatie.

Eventuele compensatie door het Rijk zal duidelijk worden bij de nog te ontvangen meicirculaire. De notitie met effecten van de meicirculaire sturen we separaat na. De financiële effecten van deze circulaire voor 2023 en volgende jaren worden respectievelijk in de 2^e Bestuursrapportage 2023 en de Programmabegroting 2024-2027 verwerkt.

Argumenten:

1.1 Kaderstelling is de bevoegdheid van de raad.

Conform de financiële verordening artikel 4 lid 1 biedt het college jaarlijks een Perspectiefnota aan de raad aan. Op deze manier kan de raad zijn kaderstellende functie uitoefenen.

1.2 Met de Perspectiefnota worden kaders vastgesteld voor de Programmabegroting 2024-2027.

De geschetste ontwikkelingen in de Perspectiefnota zijn vertaald in de uitgangspunten voor de Programmabegroting 2024. Deze uitgangspunten worden gehanteerd bij het opstellen van de Programmabegroting 2024-2027 in het kader van een zorgvuldige voorbereiding.

1.3 De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om een begroting vast te stellen die meerjarig structureel en reëel in evenwicht is.

Dit betekent dat structurele lasten met structurele baten worden gedekt. De incidentele lasten mogen worden gedekt door structurele en door incidentele baten. Met reëel evenwicht wordt bedoeld dat de geraamde baten en lasten in de begroting en meerjarenraming volledig en realistisch zijn. De gemeente moet zich rekenschap geven van daadwerkelijk te verwachten groei of afname van baten en lasten. De raad heeft de wettelijke taak een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. De provincie heeft de wettelijke taak om te beoordelen of er sprake is van structureel en reëel evenwicht.

De Perspectiefnota 2024-2027 laat geen meerjarig sluitend beeld zien echter de verwachting is dat bij de meicirculaire bekend zal worden wat de te verwachten compensatie voor loon- en prijsstijgingen door het Rijk zal zijn. Op dit moment gaan we nog niet uit van het scenario dat de ambities bijgesteld moeten worden.

1.4 Meicirculaire gemeentefonds 2023 nog niet verschenen.

Door de verschijningsdatum van de meicirculaire (één van de laatste dagen van mei, soms pas begin juni) kunnen de uitkomsten van die circulaire niet in de Perspectiefnota worden meegenomen. De gevolgen van de meicirculaire worden zo snel mogelijk in een afzonderlijke notitie gepresenteerd.

2.1 Invoering Forensenbelasting

Vorgesteld wordt om forensenbelasting in te voeren met ingang van het begrotingsjaar 2024.

De forensenbelasting dient ertoe om mensen die relatief veel in een gemeente verblijven, maar geen ingezetene zijn van deze gemeente, mee te laten betalen aan voorzieningen in die gemeente. Het doel is niet om kosten voor deze voorzieningen één op één te verhalen, maar juist om een bijdrage te vragen aan het algemene voorzieningenniveau van de gemeente.

Eigenaren die, zonder dat ze hun hoofdverblijf in de gemeente hebben, meer dan negentig dagen per jaar een gemeubileerde woning tot hun beschikking hebben voor zichzelf of voor hun gezin, betalen forensenbelasting.

De juridische en financiële uitwerking is op het moment van presenteren van de Perspectiefnota nog niet beschikbaar maar zal de raad bij de begrotingsbehandeling 2024-2027 aangeboden worden.

3.1 Het vaststellen van het Investeringsplan 2024-2027 is een bevoegdheid van de raad.

Conform de financiële verordening artikel 3 lid 2 wordt het Investeringsplan gelijktijdig met de Perspectiefnota aangeboden om dit als kader mee te nemen bij het opstellen van de Programmabegroting.

Kanttekeningen en risico's

Er zijn diverse onzekere financiële ontwikkelingen, waardoor we het risico op een niet-sluitende begroting houden.

De mate waarin het Rijk de gemeente voor hogere uitgaven als gevolg van loon- en prijsstijgingen gaat compenseren is nog niet bekend.

De grootste inkomstenbron van de gemeente is de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds. Vanaf 2026 dreigen gemeenten fors minder geld te krijgen en daarom wordt het jaar 2026 ook wel het 'ravijnjaar' genoemd. Het rijk heeft compensatie toegezegd echter is deze bij lange na niet toereikend. In hoeverre een uitgebreider belastinggebied het de gemeente mogelijk maakt wegvallende rijksinkomsten te compenseren is nog niet duidelijk.

Alternatieven:

De raad kan ook andere richtingen meegeven voor het opstellen van de begroting, bijvoorbeeld het sluitend presenteren van meerdere jaarschijven. Om dit te realiseren zijn er verschillende knoppen om aan te draaien, zoals belastingen, het voorzieningenniveau, niet wettelijke taken etc.

Het presenteren van een niet sluitend meerjarenperspectief kan leiden tot preventief toezicht van de toezichthouder, Provincie Overijssel. Preventief toezicht is uitzondering en wordt ingesteld als niet voldaan wordt aan het criterium structureel en reëel evenwicht.

Preventief toezicht betekent dat de begroting en de daarop volgende wijzigingen eerst moeten worden goedgekeurd door Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie, voordat deze kunnen worden uitgevoerd. Zolang de begroting niet is goedgekeurd, mag de gemeente geen verplichtingen aangaan of uitgaven doen, zonder voorafgaande toestemming van GS. In geval van preventief toezicht gaat de provincie samen met de gemeente aan de slag om helder te krijgen waar exact de pijnpunten liggen. De raad moet (een pakket van) maatregelen treffen om het begrotingsevenwicht te herstellen. Dit moet uiteindelijk leiden tot het opheffen van het toezicht. Door de gemeenteraad een sluitende begroting op te stellen vanaf 2024 voor te leggen kunnen we preventief toezicht voorkomen.

Duurzaamheid:

n.v.t.

Financiële consequenties:

In het volgende overzicht tonen we het meerjarensaldo van de perspectief nota 2024-2027

Financiële gevolgen Perspectiefnota 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Bedragen x 1.000 (-/- = nadeel, + = voordeel)				
Stand programmabegroting 2023-2026 structurele mutaties	1.686	6.362	4.030	2.731
Totaal structurele wijzigingen	-5.398	-5.953	-6.553	-8.126
Structureel saldo vóór mutaties	-3.712	410	-2.523	-5.395
Investeringsplan				
Totaal gevolgen mutaties Investeringsplan (hoofdstuk 4)	86	10	10	-10
Structureel saldo Perspectiefnota 2024-2027	-3.626	420	-2.513	-5.405
Stand programmabegroting 2023-2026 incidentele mutaties	1.716	68	0	0
Totaal incidentele wijzigingen	-237	-362	-322	-292
Incidenteel saldo Perspectiefnota 2024-2027	1.479	-294	-322	-292
Totaal saldo ná mutaties Perspectiefnota	-2.146	126	-2.835	-5.697

De Perspectiefnota 2024-2027 laat meerjarig een tekort zien. Zoals al eerder aangegeven in dit voorstel gaan we voorlopig uit van aanvullende bijdragen vanuit het Rijk. Bij de te ontvangen mei-circulaire 2023 zal dit duidelijker zijn.

Communicatie:

Bij het verzenden van de Perspectiefnota aan de raad zal een persbericht uit gaan. De Perspectiefnota is ook online te raadplegen via: <https://dalfsen2024.perspectiefnota.nl>

Vervolg:

Na vaststelling van de Perspectiefnota wordt deze ter kennisname aan de Provincie Overijssel gestuurd.

Bijlagen:

1. Perspectiefnota 2024-2027 (inclusief het investeringsplan 2024-2027)
2. Memo Forensenbelasting

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris/alg. directeur,
H.J. van der Woude

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 30 mei 2023, nummer 1611;

gelet op gelet op artikel 4 van de Financiële verordening Gemeente Dalfsen 2020;

b e s l u i t :

1. De Perspectiefnota 2024-2027 vast te stellen en daarmee tevens:
 - a. De uitgangspunten voor de Programmabegroting 2024-2027;
 - b. Het Investeringsplan 2024-2027 vast te stellen.
2. Te besluiten tot het invoeren van forensenbelasting met ingang van het begrotingsjaar 2024.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 26 juni 2023.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
drs. E. van Lente

de griffier,
J. Leegwater MSc